

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd, 1908. április 7.

79. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Uj Wurzer ház). I. em.

Szerkesztőség telefonszáma 229. - Nyomdai telefonszáma 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HÍRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

MÉG EGY PONT.

Legutóbbi vezető cikkünkre, amely Fiuménak a magyar törvényhozásban való képviselőségéről szólt s tizenkét pontban sorra bonyosította, hogy Fiume deputatója hosszú közszereplése alatt mit sem tett Fiume érdekében, különböző tartalmu leveleket kaptunk.

Nem tartjuk szükségesnek a levelek közlését már azért sem, mert mindenki tisztában lehet azzal, hogy mit tartalmaznak azok. Az egyik olvasónk: szívességéből megtudtuk, hogy már „olasz” részen is általános az elégedetlenség. S hogy tényekkel bizonyítsunk, mellékelte annak a dalnak a szövegét, amelyet most már szelvényben-hosszában, városszerte énekel még a mularia is, ezzel a refrainnel:

„Noi vogliam' un altro deputato . . .”

Ez azonban nem ide tartozik. Egy másik levélre akarunk reflektálni, amelyet egy állami tisztviselő intézett hozzánk. Ebben a levélben figyelmeztetnek bennünket, hogy a tizenkét pontot meg kell toldani még egy újabb tétellel: az állami tisztviselők drágasági pótlékának a kérdésével. Már esztendőök óta folyik a memorandumozás, kérvényezés, küldöttségjárás, kormányzói interveniálás és — semmi eredmény.

A fiumei állami tisztviselő görnyed bele a nehéz megélhetésbe, de rajta nem segít az állam. Ha Fogaras, vagy Kassa, vagy Kunszent-Márton számára kérnek valamit, azt teljesíti a kormány. Ha a fiumei állami tisztviselők származási anyagi helyzetének legalább néhány százalékkal való javításáról van szó, nincs aki eredményesen közbejárjon.

Fiume képviselője, mint sok minden egyébben, az állami tisztviselők érdekeivel sem törődik. Az állami tisztviselő, aki, amint ő egykor írta, ebbe a magyar Cayennebe van kárhoztatva, a fiumei autonóm-intézmények miatt mindent drágábban kénytelen megfizetni, mint másutt. Kénytelen beérni bármilyen szerény, kicsiny lakással, mert Fiumében nem lehet válogatni.

Olyan kikövevárosban vagyunk, ahol alig van tíz üres lakás. Hogy ez a körülmény mennyire hátráltatja a város fejlődését, az más lapra tartozik. Annyi azonban bizonyos, hogy Fiuménak már régen lehetne hatvanezer lakója, ha a telekuzsora és egyéb bajok nem hátráltatták volna a házépítéseket.

Hát az élelmiszerekkel talán jobban állunk? Dehogy. A specerájoknak is élni kell, sőt gazdagodnia is, ez pedig nem lehet másképpen, minthogy az árakat felszórólja. S a szegény sorsverte tisztviselő fizetheti a magas árakat.

Egész határozottan meg lehet már most állapítani, hogy nemsokára Fiumében luxusszámba megyen a husevés. A halárak oly magasak, mint talán sehol a világon. A budapesti ember panaszkodik, hogy a tengeri hal milyen

drága. S nekünk fiumeieknek azt kell konstataálnunk, hogy a tengeri hal Budapesten olcsóbb, mint Fiumében. S ugyanígy van ez Triesztben és Velencében is, ahová szintén Fiuméből szállítják a halat.

De ki győzné elősorolni, mindazt, ami Fiumében szinte lehetetlenné teszi a nem valami fényes javadalmasú állami tisztviselő megélhetését. A ruházatkodást nem is említettük. A villamosközlekedés is megdrágult, a tej ára is felszökött s csak egy nem változott: az állami tisztviselő anyagi helyzete.

Fiume képviselőjének talán nem valami nagy fárdságába került volna, hogy megszeresse a fiumei állami tisztviselőknek a drágasági pótlékot. Neki azonban kisebb gondja is nagyobb ennél. De hová is gondolunk? Fiume deputatója tegyen valamit magyar állami tisztviselők érdekében. Nem elég, hogy reá adják a szavazatukat, még viszonzozza is ezt a sziveséget? Nem, ennyire gentlemannak nem tudjuk Fiume deputatóját elképzelni.

Hanem, nyit még virág, sűt még napfény. Lesz még egyszer választás Fiumében, amikor jó volna az állami tisztviselők voksait a magáénak tudni. Csakhogy az a kérdés, nem-e adják ki ők is azt a jelszót:

„Noi vogliam' un altro deputato . . .”

A német császár az Adrián.

— Saját tudósítónktól. —

Velence, április 2.

Az olasz újságok hasábos cikkei közölnék a német császár velencei látogatásáról. A tudósításokat igen sok apró részletekkel kibővítik, amelyek arról tanuskodnak, hogy Vilmos császár nagyon jól érezte magát Velencében. Jacini gróf, aki évek óta barátságos viszonyban van a német császárral, egy újságírónak a következőt mondta el a Hohenzollern hajón tett látogatásáról: A feleségével kereste fel a császár hajóját, hogy a látogatók listájába beírassa nevét. A császár, aki a parancsnoki lődön állt, megismerte és mindjárt magához kéréte. Elmondta, mennyire örült, hogy a velenceiek olyan ragyogó szeretettel fogadták és panaszkodott a rossz időjárás miatt. Két óra hosszat sétált a fedélzeten a császárral, a legkellémesebb beszélgetésbe merülve. A császár könnyedén, de választékosan fejezi ki magát, beszédét igen gyakran keveri angol, vagy latin idézettel. A császár meghívta Jacini gróftól több kirándulásra, de, mint nevetve mondta, a sétáikon alig tudják inkognitójukat megőrizni, mert már majdnem mindenütt ismerik. Beszélgetését egyszerre félbeszakította és nevetve a Márkus-terre mutatott, ahol valóságos emberáradat hömpölygött. Hangos hoch-kiáltások hallatszottak.

— Tudja miért van ez? — kérdezte mosolyogva a császár. — Ott van a feleségem, aki azt hitte, hogy ismeretlenül sétálhat Velencében. Most az egész város a sarkában van.

Kévéssel ezután a hajóra érkezett a császárné kis leányával és beszámolt a sétájukról.

Egészen kimerültek a nagy szíveségnívá-
nitástól, amelylyel Velence népe körülrajongta
őket. Végre is egy gondolába kellett mene-
külniök.

Egy másik olasz újságírónak sikerült meg-
tekinteni a császár lakását a Hohenzoller-on. A
császár szobája virágos selyemtapétával van
bevonva; csak kevés butor van benne: nagy
jávorfaszta, amely tele van rakva térképpel és
könyvekkel. A fal mellett két hatalmas szekrény
husz-husz fiókkal, amelyekben az állami folyó
ügyek okiratait őrzik. Néhány szék van még a
szobában, de ezek is tele vannak szórva írá-
sokkal és könyvekkel. Egyáltalában, a szobá-
ban bizonyos rendtelenség uralkodik, mindenütt
könyvek hevernek, ami arról tanuskodik, hogy
a császár sokat forgatja őket. Különös véletlen-
ből az ó-testamentum közvetlen Zola Rómá-ja
mellett feküdt. A falon családi fotografiák lóg-
nak. A császár a hajón reggel hét órakor kel.
Fürdő után a fedélzetre siet, hogy vendégeit és
tisztjett üdvözölhesse, azután negyedórán tor-
názik. Ezt soha sem mulasztja el. Közben meg-
hozzák a postát, a táviró megkezdi működését,
s a császár dolgozó-szobájába vonul; ha szép
az idő, a fedélzeten marad, s az államügyeket
is ott intézi el. Tizenegy órakor van az első
reggeli, egy órakor a második, és hét órakor
este az ebéd. Reggeli és ebéd után a császár
hosszabb ideig vendégeivel és kíséretével be-
szélget. A hajón minden feszélyező ettikettet
és szertartást mellőznék. A császár rendszeren
szász vagy berlini tájszólasban eredeti tréfiákat
mond a vendégeinek.

UJDONSÁGOK.

— A központi választási bizottság
ülése. A központi választási bizottság e héten
Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével
ülést tart. Az ülésen az 1909. évi képviselő-
választók névjegyzékét fogják tárgyalni.

— Kereskedők és iparosok egye-
sülete. A fiumei kereskedők és iparosok egye-
sülete vasárnap, április 12-én tartja meg a
közgyűlését, amelyen a folyó ügyeket és a vá-
lasztásokat intézik el.

— A fiumei magyar daloskör hang-
versenye. Szombaton este tattotta meg a fiu-
mei magyar daloskör ez idej hangversenyét, a
melyről már itt kijelenthetjük, hogy méltan so-
rakozik az előző évek dalestélyeihez. A közön-
ség már szinte türelmetlenül várta, annál is in-
kább, mert a szokásos téli hangverseny a kar-
vezetésében beálliott változás miatt elmaradt. A
vezetőség a múlt heti számunkban közölte igen
szép programmal iparkodott helyrehozni a
mulasztást. A már megszokott budapest mű-
vésznők díszes sorát ezidén Jaksch Irma a
magyar királyi Operaház ifju, szép művésznője
folytatta méltóképpen. Elsőnek a „Trovatore”
cavatimé-ját énekelte. Meleg, tiszta, pasztózus
hangja már az első akkordoknál elragadta a
közönséget, amely meglepéssel konstataálta,
hogy egy vérbeli művésznő énekét hallgatja.
Az utána énekelte Capua dal, véleményünk
szerint stílusánál fogva nem telet meg az ő
nemes művészetének. Második műsor számá-
ban Puccini „Pillangókisasszony”-ából éne-
kelte nagy ariájával és a felzúduló tapsra ráadás-
képpen énekelte magyar népdalokkal csak fo-
fozódott az a kedves emlékek, melyet a művésznő
közönségünkben hátrahagyott. Éneket Bato
László áll. poigari iskolai tanár kísérte az ő
diszkrét művészetével. Nem kisebb sikere volt

Levi Klotildnak, az ifju triezsti zongoraművésznőnek. Őt mint ismerőst üdvözölte a közönség tapsa. Mint szóló-művésznőről megállapíthatjuk, hogy két év óta technikája feltűnően fejlődött, egyenletesebb felfogása és előadása komolyabb és érettebb lett. Ezt bebizonyította solo-darabjának előadásával (Liszt F. spanyol változatok feletti fantáziája), amely pedig nagy nehézségeivel ugyancsak próbára teszi a zongora művész tudását és technikáját. Nemes izléséről tett bizonyosságot mint kísérő. Az ő, valamint az énekművésznő iránt érzett hálóját a rendező egy-egy virágcsokorral fejezte ki. Feltűnő sikert aratott a másik triezsti művész, *Morpurgó Adolf*. Az érettségije előtt álló fiatal embert egy komoly művész mértékével kell bírálnunk. Ezt a jót megcserezte a legszipatikusabb, s egyúttal legnehezebb hangszernek a csellónak szinte befejezett művészi kezelésével. Különös sikere volt Popper egy adagiojával, melyet jövendő mestere iránti tiszteletből a Schubert darab helyett játszott; a Perpetuum mobile bravuros előadásával, de főképp a zajos tapsokra ráadásul eljátszott görög dallal, a melynek incarnatus nemzeti szépségeit vidám hangulatát jól adta vissza, szintén nagy sikere volt. A har egy szerenádöt, egy barcarolát és magyar népdalokat énekelt. A pajkos szövegű és muzsikájú „Liba nótá” szerzőjét Bató Lászlót ki is tapsolták. A hangverseny sikeréből *Völgyi László*, karnagynek is kijutott, aki az énekkart teljesen újjászervezte s az egész estélynek az intőzője volt. A közönség elismerését méltán megérdemelte fáradhatatlan buzgalmaért. A hangverseny után természetesen tánc következett, ami a késő hajnali órákig folyt. Az első négyest több mint 80 pár táncolta. A megjelentek között ott láttuk a közös hadsereg, honvédség és haditengerészet képviselőin kívül Donáth Imre min. osztálytanácsost a kör elnökét nevével, Wickenburg István gróf miniszteri tanácsost nevével, Steinacker Artur rizsgyári igazgatót, Nikolakki Effendi, török, konzult, Egan Lajos min. oszt. tanácsost nevével és zene és tánc kedvelő társaság számos tagját.

— **A dalmát hajózás és az osztrákok.** Köztudomású dolog az, hogy milyen türelmetlenek a mi osztrák szomszédaink, valahányszor valamely gazdasági téren előnyomulásunkat tapasztalják. Most is, hogy a dalmát tengerpartok hajózási forgalmának lebonyolításánál az Ungaro-Croata hajózási társaság a hatalmas osztrák Lloydot háttérbe szorította, a bécsi lapok napok óta terjedelmesen foglalkoznak Dalmácia forgalmi ügyeivel s nagy keserőséggel állapítják meg, hogy Trieszt a dalmát viszonylatokban egyre jobban háttérbe szorul Fiume mellett, melynek meg van az az — az osztrákok által meg nem semmisíthető — előnye, hogy ca. 100 kilométerrel közelebb van Zárához és a többi dalmát kikötő városához. Hanem a mi jó szomszédaink nem maradnak meg a panaszkodásnál. Erős buzgalommal látnak a Lloyd versenyképességének a fokozásához, melynek hajóparkját modernebb és gyorsabb gőzösökkel cserélik ki. Reméljük a magyar társaság sem nézi ölbetett kezekkel versenytársának ellene törő szervezkedését.

— **A fiumei rizsforgalom.** A rizs behozatala az idén is nagy. Ez idő szerint százhatszázhatvan ezer zsák hantolatlan rizs van a magyar rizshántolók számára a fiumei kikötőben. Ezenkívül még ebben a hónapban 120.000 zsák rizst várnak a fiumei rizshántoló részére.

— **A „Thalia” kikötőnkben.** Az osztrák Lloyd hajóstársaság „Thalia” nevű kiránduló gőzöse tegnap 196 utassal kikötőnkbe érkezett. A hajó innen indul földközi-tengeri útjára s érinteni fogja Malta, Tunisz, Tripolisz kikötőit.

— **A „Slavonia” kivándorlási hajó** ma reggel 6 órakor hagyta el kikötőnköt s ez útjában 355 harmadik és 30 második osztályú kivándorlót visz Newyorkba. A „Slavonia” 900 tonna vegyes árut is fölvet Newyork részére.

— **Egy volt fiumei kormányzó ügye.** A körmend—muraszombati vasút létesítése előtt Szápary László gróf muraszombati nagybirtokos egy népgyűlésen kötelező ígéretet tett, hogy a vasutvonal elkészültekor hatvan ezer koronát ad a vasut céljaira. Minthogy azonban később az összeget kifizetni vonakodott, a vasut engedményese pert indított ellene. A sokáig húzódó ügyben a szombathelyi törvényszék ma hozta

meg az ítéletet, mely szerint Szápary László grótot elmarasztalta úgy a tőkekövetelés, valamint tetemes költségek megfizetésére.

— **Fiume áruforgalma.** A fiumei kikötőbe tengeren érkezett áruk mennyisége 1908. év február hónapban 434.203 métermázsát és 123 darabot, az onnét elszállított áruké pedig 556.477 métermázsát és 116 darabot tett. A behozatal az előző év ugyanez időszakához képest mintegy 11.000 métermázsával emelkedett, a kivitel pedig körülbelül 16.000 métermázsával csökkent. Az év első két hónapjában Fiuméba tengeren behozott áruk mennyisége 832.290, az elszállítottaké pedig 1.273.480 métermázsát tett. Az előző év megfelelő időszakához képest a behozatal kb. 183.000 métermázsával csökkent, a kivitel pedig körülbelül 22.000 métermázsával emelkedett. A behozatal csökkenését főleg a szénbehozatalnak csökkenése idézte elő. A behozott szén mennyisége az év első két hónapjában 215.593 métermázsát tett, szemben az előző év ugyanezen időszakában behozott 394.380 métermázsával. Csökkenés mutatkozik még a pálma és kókuszdió-olaj, kénkövöld, finomított ásványolaj, nyers pamut, nyers juta, vasfélgyműanyagok, gépek és készülékek, só szuperfoszfátok behozatalánál is: ezt a csökkent nem bírja elensúlyozni a kisebb-nagyobb emelkedés, melyet a tengeri, hantolatlan rizs, bor, nyers kővek, foszfátok, szantorin és puzzolanit, román- és portlandcement, nyers vas, acél és salétrom behozatalánál találunk. A kikötő kivitelében lényeges emelkedés mutatkozik a nyers cukornál, árpanál, zabnál, tengerinél, babnál, vasuti talpfánál, magnézitnél, tölgy- és fenyő-kivonatnál, papiros anyagnál, téglák és cserépszindelyeknél. Ezzel szemben nagyobb csökkenés észlelhető a homok és kristálycukor, a finomított cukor, buza, liszt, donga, bardsó és tőrészelt müfa, só kivitelében.

— **Hajóbalesetek.** A Ragusea hajóstársaság „Albania” gőzöse Triesztből Ragusába jövet a kikötőben nekiment a molónak és erősen megsérült. A hajót megszabadították rakományától s a triezsti dokkba szállították. A „Saline Italiane” nevű olasz gőzös, a mely 400 tonna fával Trapaniba indult, egy lussini táviratunk szerint a Gagliola világító toronynál zátonyra jutott. A sziklazátonyon a hajó több helyen megsérült. A mentési munkálatok folynak.

— **A kikötőből.** Érkezett: „Polluce” osztrák gőzös Szmirnából 250 tonna dohánnyal és 120 tonna vegyes áruval; „Szent László” Adria gőzös Marseilleből 13.000 láda déligyümölcsessel és 200 tonna vegyes áruval.

— **Felolvasás.** Kallós Zsigmond dr. felsőbb leányiskolai tanár e hó 6-án este fél 7 órakor a „első leányiskola felolvasó” termében „Feminizmus” címen felolvasást tart.

— **Ösztöndíj a tengerészeknek.** A városi tanács közli, hogy a Wüllersterff Bernát báró helyettes tengerügy alapítványának kétszáznegyven koronás ösztöndíja kerül kiosztásra. Az ösztöndíjra levélben is pályázhatnak mindazok a tengerészek, akik a haditengerészet kötelékéből el lettek bocsátva. A kérvények május 31-ig adhatók be.

— **A Trieszti Általános Biztosító Társulat** (Assicurazioni Generali) márc. 26-án tartott 76-ik közgyűlésen terjesztették be az 1907. évi mérlegeket. A jelentésből látható, hogy 1907. december 31-én érvényben volt életbiztosító tőkeösszegek 917.014.396 korona és 99 fillért tették ki, és az év folyamán bevett díjak 41.095.963 korona és 58 fillerre rúgtak. Az életbiztosító osztály díjtartaléka 31.422.408 korona 19 fillérrel 264.156.557 korona 24 fillérre emelkedett. A tűzbiztosító ágban, beleértve a betörés- és tükrűvíg biztosítást, a díjbetétel 16.585.488.650 korona biztosítási összeg után 27.302.460 korona 49 fillér volt, miből 10.146.474 korona 45 fillért viszontbiztosításra fordítottak, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 17.155.986 korona 04 fillérre rúgott, mely összegből 12.269.989 korona 32 fillért mint díjtartalékot minden tehertől menten jövő évre vittek át. A jövő években esedékesé váló díjkötelezvények összege 113.331.852 korona 27 fillér. A szállítványbiztosító ágban a díjbetétel kitétt 3.921.627 korona 60 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.717.649 korona 06 fillérre rúgott, karokért a

társaság 1907-ben 37.472.589 korona 25 fillért és alapítása óta 899.042.935 korona és 20 fillért fizetett ki. A kártérítések összegéből házára 173.248.760 korona 76 fillér esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20.292.237 korona 37 fillérre rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6.300.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék 12.565.698 korona 89 fillér összegben, továbbá főlemlitendő a 160.000 koronára rugókétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei átutalással 1.266.538 kor. 48 fillért tesz ki. Az értékpapírok értéke 4.741.807 korona 69 fillérrel ment vissza, de a vezetőség elővigyázata folytán ez a veszteség az intézetet nem érintette, mert az a 17.013.704 korona 71 fillért kitevő árfolyamtartalékból nyerhetett leírás. Ez a tartalék ma még mindig 12.565.698 korona 89 fillért tesz ki. Különös figyelmet érdemel még az 1000 új intézeti részvénynek kedvezően keresztül vitt kibocsátása, melynek árszínnyereségéből 11.525 ezer koronát a matematikai életbiztosító tartalékhoz csatoltak. Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 292.979.592 korona 76 fillérről 323.629.347 korona 57 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 60.625.971 korona 77 fillér. 2. Életbiztosító kötvényekre adott kölcsönök 26.668.849 korona 08 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.017.801 korona 92 fillér. 4. Értékpapírok 209.404.916 korona 74 fillér. 5. Tárcá váltók 842.350 korona 85 fillér. 6. A részvényesek biztosított adósszelei 8.820.000 korona. 7. Kézpénz és az intézet követelései, a hitelezők követeléseinek levonásával 13.249.457 korona 21 fillér. Összesen 323.629.347 korona 57 fillér. Ezekből az értékekből 65.5 millió korona magyar értékekre esik.

— **Az új cirkvenicai járatok.** Az ismeretlen jelzett cirkvenicai új szalonhajójáratok részletes menetrendje, amely tudvalevőleg már e hó 15-én lép életbe, a következő:

Első szalonhajójárat: Fiuméből ind. 8:45 d. e., Portoré ind. 9:40 Cirkvenica (Terapia) ind. 10:30, Cirkvenica (kikötő) 10:40, Novi érk. 11 órakor.

Visszafelé: Novi ind. 11:15 d. e., Cirkvenica (kikötő) ind. 11:35, Cirkvenica (Therapia) ind. 11:40, Portoré ind. 12:30 d. u. Fiume érk. 1:20 órakor d. u.

Második szalonhajójárat: Fiuméből ind. 2 órakor d. u., Portoré ind. 2:50, Cirkvenica (Therapia) ind. 3:35, Cirkvenica (kikötő) érk. 3:40 órakor.

Visszafelé: Cirkvenica (kikötő) ind. 5:15 d. u., Cirkvenica (Therapia) ind. 5:20, Portoré (teng. fürdő) ind. 6:10, Fiume érk. 7 órakor d. u.

Ezen új járatok mellett változatlan menetrenddel megma. ad a Magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság jelenlegi három napijáratát Cirkvenicába és vissza, úgy hogy a kies tengeri fürdő hajóösszeköttetései az idei tavasszal lényegesen megjavulnak.

— **Az amerikai kivándorlás.** Az amerikai Egyesült-Államok bevándorlási ügyeinek vezérbiztososa most tette közzé jelentését az 1906—7. pénzügyi évről. A jelentés 1906. július 1-től 1907. év június 30-ig történt amerikai bevándorlással foglalkozik. Az Egyesült-Államok és Kanada kikötőiben 1.285.349 fedélközi utas szállt partra. Az előző pénzügyi évben 1.100.735 bevándorló volt s így 84.616 személylyel növekedett a bevándorlás (az előző évben 74.236 volt a növekedés). Az összes bevándorlók közül 929.976 férfi és 355.373 nő volt. Magyarországból és Ausztriából 338.452 bevándorló szállt partra, az elmúlt évhez képest 73.314 személylyel több. A bevándorlók összesen 25.599.893 dollárt hoztak magukkal, vagyis 490.480 dollárral többet, mint az előző év 1.100.735 bevándorlója. A magyar-osztrák bevándorlók közül volt 246.237 férfi és 92.215 nő, akik közül magyar nemzetiségű 59.593 volt (az elmúlt évben 42.848 volt); tót nemzetiségű 41815 volt (előző évben 33.550); horvát és szlavyon 47125 (előző évben 43.157 volt). A magyar-osztrák bevándorlók közül a legnagyobb

számban lengyelek voltak; nagyszámu volt még német, rutén, izraelita és román. Kisebb számban cseh és morva, dalmát, bosnyák és olasz.

— **Rendőri hírek.** Grohovac Ferenc tegnap este betért egy osztériába, ahol annyira leitta magát, hogy a távozásnál elesett, s több helyen erősen megsérült. — *Knes Sándor* a „Márid“ gőzös fedélzetéről munka közben a rakodópartra esett s könnyebben megsérült. Sebét a mentők kötötték be.

TAVIKAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, április 6. A képviselőházban ma feltűnően kevesen vannak jelen. Az ellenzék két nemzetiségi és egy balpárti. Az ülésen Just Gyula utóbb Rakovszky István elnököl.

Maniu Gyula a házszabályrevízió második pontjához szól. Szerinte ez olyan jogokat ad az elnöknek, hogy az ellenzék véleménye többé nem érvényesülhet.

Utána Damjanin Vazul, majd Farkaskázy Zsigmond beszéltek a második pont ellen s ezzel az ülés véget ért.

Botrány a Ház folyosóján.

BUDAPEST, ápr. 6. A Ház folyosóján ma kinos botrány történt. *Visontai* Soma országgyűlési képviselő rátámadt *Mandovszky* Rikárd hírlapíróra, a „Neues Politisches Volksblatt“ politikai munkatársára, mert a Barkóczy-ügyben a néppárt mellett foglalt állást. *Mandovszky* visszautasította a támadást, mire *Visontai* sértő szavakkal illette. *Mandovszky* a sérésért provokálta *Visontai*-t.

Szappanos és a kecskemétiak.

KECSKEMÉT, április 6. Szappanos István, tegnapra népgyűlést hívott össze, amelyen bejelentette, hogy a függetlenségi párt elnöki tisztségéről lemond s tudtul adta, hogy belépett a függetlenségi balpártba. A négyülés a kormánynak bizalmat szavazott s elítélte Szappanos Istvánnak a balpártba való belépését.

A hadsereg és a „Tatárjárás“.

MISKOLC, ápr. 6. A katonai parancsnokság arról értesítette *Palágyi* Lajos szinigazgatót, hogy a „Tatárjárás“ előadásaira nem engedni a katonazenekar közreműködését, mert a darabban a katonaságot kigunyolják. A „Tatárjárás“ előadásai most zongora mellett folynak.

Egy színésznő halála.

BUDAPEST, ápr. 6. *Krecsányi Sarolta* volt primadonna ma a Vörös kereszt kórházban meghalt.

Ki a gyilkos?

BUDAPEST április 6. A budapesti rendőrség letartóztatta *Kovács* Lajos mázolósegédet mert az a gyanu terheli, hogy a Vig-utcai gyilkosságot ő követte el.

Kardosék szabadlábán.

BUDAPEST, április 6. A vizsgáló bíró ma Kardos Dezső és Zoltánt, a Kardos család két tagját szabadlábra helyezte.

Az osztálysorsjéték húzása.

BUDAPEST, ápr. 6. Az osztálysorsjéték mai húzásán a 17200 számú sorsjegy 60,000 koronát nyert.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.
Szerkesztő: Fodor Oszkár.

Magyarul végzendő
irodai munkát keres,
középiskolai képzettséggel, szép írással
s 19 évi gyakorlattal bíró uriember.
Cím a kiadóhivatalban.

A FILMELI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4 1/2 % netto kamatot

térít meg feleink.

A jövedéladót a bank önmaga viseli.

A legjobb

legelterjedtebb

legolvasottabb

budapesti napilap

„AZ UJSÁG“

Terjedelme naponként

28—32 oldal.

Ünnepnap 60-100 oldal

➔ Hetenkint Asszony és

Gyermek melléklet ➔

Előfizetési ára:

Egész évre . . . 28 korona

fél évre . . . . . 14 „

negyedévre . . . 7 „

egy hónapra . . 2 „ 40 f.

Megrendelő cím:

„AZ UJSÁG“ kiadóhivatala

(Budapest, VII. Rákóczi-ut 54.)

Az új bérlő által teljesen
újjaalakított és kiválóan vezetett

Therapia szálló

Cirkvenicában

kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővényü tengeri fürdő, saját tehenészet stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

— MAGYAR VENDÉGLŐ —

Fiume, Riva Szápary, az Adria palota mellett.

Egyedüli magyar étterem.

Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitünő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. ➔ ➔ ➔ Kezdeté 9 órakor.

➔ Halál a poloskákra! ➔

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragados betegségek ellen fertőtlenítő. Elárusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 150 házhoz szállítva.

Lakások fertőtlenítése eivállaltatik.

HIMMEL FERDINAND

FIUME

elsőrangú divatszabászata márczius elsejétől

Via Fiumara 2. szám. II. em.
alatt van.

Első fumei

amerikai rendszerű versenyszabóság

Bátorkodunk úgy a helybeli mint a vidéki magyarságnak ez uton leghálásabb köszönetünket nyilvánítani azért a kitüntető pártfogásért, melyben bennünket részesítenek. Ez arra indított bennünket, hogy egész műhelyünket Budapestről ide helyezzük át, miáltal a legkényesebb igényeket is kielégíthetjük. Ugy uri ruhákat mini felöltöket mérték után angol szabásu legújabb mintájú uszta gyapjuszövetből gyors és pontos kiszolgálással csakis a régi bevezetett árban és pedig

18.— és 24 frtért készítünk.

Továbbra is a magyarság jóindulatába ajánlva magunkat, maradunk

kiváló tisztelettel SEILER R. és Tsa.

FIUME Vicolo della Dogana 4. sz.

Magyar cég. Wellmann Testvérek Nagy választék

FIUME, Via del Pozzo 2. Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó áron.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle Hazai gyártmányu losonci
Berndorfi nickeledények. Excelsior zománczedények.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121. sz.
Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda
a villamos vasut mentén. Villamos világítás,
lift, fürdőszobák stb. stb.
Table D'Hôte külön asztalokon.
HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

Cinematograf „EDISON“
Mozeófénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.
A legszebb és legtekintélyesebb vetítési szerkezettel.
Villanyosan szellőztetett s kényelmes üléssekkel berendezett nézőtér.
Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.
Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

Mindenféle használt butort veszek a legjobb árban.

Deutsch M.
Via Governo 4.

PORTO-RÉ (KRALJEVICA)

LIBURNIA SZÁLLÓ
tengeri fürdő remek hullámveréssel.
Gőzsön 40 percnire Fiumétól.
Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

— Teljes ellátás mérsékelt áron. —
KITÜNŐ KONYHA!
FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

ROSENBERGER B.
nagy butorraktára
Fiume Via Governo 22 (Corso) Fiume Via Governo 22 (Corso)
Telefon sz. 504.

Prodam és Társa Fiume
◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶
Via Adamich 1. sz. Via Adamich 1. sz.
Villamos világítási, villamhárító, telefon és villamos-csengő berendezések.
Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.
Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.
Különlegesség: „Wolfram“ villanykörték 70% árammegtakarítással.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.
(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.
Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ DUPLA MALÁTA SÖR
Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban.
Vendégülök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.
DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.
Mindenkor friss csapolás:
Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

CRNKOVIC
szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.
A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.
Kitűnő magyar és német konyha.
Kitüntetve a német orvos kongresszus által.
Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.
Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.
Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.
Tulajdonos: CRNKOVIC JÓZSEF.

Nagy Alkalmi Vétel!!
Partiban vásárolt nagymennyiségű úri-
női- gyermek-
divatharisnyákat
hatalatlan olcsó
árban ad el a
NEW-YORK
áruház
FIUME, Via Andrassy 1. sz.

ELSO FIUMEI RUHA - SANATORIUM
Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).
Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendszerben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.
Szíves pártfogást kér
Schönberg H. férjiszabó.

FABBRIO GIUSEPPE
Via Governo — FIUME — (Corso)
Késes és köszörüs
dus raktárral a legjobb minőségű
késárkban és mindennemű vágóeszköz-
számban.
Nikkelozés és villanyerőre berendezett
műhely.

A „De la Ville“
kávéházban
ma és minden este
BARCA JENŐ
jeles kaposvári cigány zenekara
hangversenyez.

Budapesti női szabónő
a legegészságosabban és igen jutányosan készít angol és francia női kosztümöket.
Seiler R. Susák Primorska u. 61. III.
Catti György utóda
cs. és kir. udvari szállító
GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.
Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanak, az összes ásványvizet, toalett-cikkek és szépitőszerek, stb. stb.
Használt és új

Cimirók
(csak helybeliek) kerestetnek. Cim a kiadóhivatalban.
Ügyes cimiro
állandó alkalmazást nyer. Cim a kiadóban.
Virágkedvelő urak és hölgyek figyelmébe ajánlja új virágkereskedését
Kovács Teréz
FIUME, Corsia Deák 30 sz.
(Ossoinack-ház) a kapubejáratában.
Dr. PACHANY A.
FÜGÖRVOS FIUMÉBAN
működik minden nap délután 3—6 órakor.
„VILLA ISTRIA“ ABBAZIÁBAN.
NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN, FIUME